ПРАЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЕНІНСКІМ ШЛЯХАМ

Орган Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту

ЧАЦЬВЕР
27 ЛЮТАГА 1930 г.
№ 4
Выходзіць 2 разы на месяц

Падпісная цана 10 кап. на месяц
Адрас Рэдакцыі:
МЕНСК,
Праўленьне БДУ

змах падрыхтоўкі кадраў, пачынаючы ад інжэнэра і канчаючы кваліфікаваным рабочым, павінен адпавядаць агульнаму размаху сацыялістычнага будаўніцтва.

(З РЭЗАЛЮЦЫІ ЛІСТАПАДАЎСКАГА ПЛЕНУМУ ЦК УсеКП(б).

НАШЫ ЗАДАЧЫ.

лікія задачы, якія стаяць пе- Савецкім Саюзам, ня могуць патрабаваць належнай зьме- прыстасаваньня ўсёй струк- і ўсяга характару работ ай сыстэмы вышэйшай асьі. На вышэйшую школу адаецца найважнейшая част- зялізарнай задачы—падрыха кадраў. Ад разьвязаньня й задачы—гаварыў тав. Ста- —залежыць у значнай сту- разьвязаньне ўсіх задач, стаяць перад краінай, што е сацыялізм.

к-жа мы, у нашым Унівэр- эце, спраўляемся з гэтай за- й? Трэба прызнаць проста: на.

раўда, тут былі, як кажуць, оставіны „аб'ектыўнага" па- у (чыстка партарганізацыі, обны перапынак), але яшчэ мі і вельмі многа залежыць недастатковай нашай дысцы- аванасьці, ад дрэннага тэмм работы, ад няўменьня пра- на і точна працаваць.

можа быць, найбольш сла- праводзіцца справа рацыяна- цыі акадэмічнай работы. Тут ш усяго дасягненьняў, а авіта тут патрабуюцца най- кшыя зьмены. У прыват- цці прынятыя за апошні час арадку выкананьня пастано- Пленуму ЦК КПБ пастановы скарачэньні тэрмінаў навуньня, аб датэрміновых выпух на ўсіх аддзяленьнях Пэду і Праўгасу, аб увядзеньні ьперапыннага навучальнага у, ставіць перад студэнцтвам авуковымі працаўнікамі такія ачы, якія ня могуць быць каналы без вялізарга напружаньня сіл кія павінны быць выканы абавязкова і без аворак.

скарачэньне тэрмінаў навуньня асаблівую цяжкасьць ладае менавіта на гэты нальны год—у 1930 г. на ўсіх зяленьнях Пэдфаку і Праўу павінны быць два выпу- —выпускі цяперашняга 3 і 4 саў. У сувязі з гэтым стаіць вая задача перагляду ўсіх вучальных плянаў у ы найкароткі тэрмін.

Але гэтае скарачэньне тэрмі- навучаньня ніякім чынам ня ка быць зроблена за лік зьнііньня якаснага ўзроўню люй, якія выпускаюцца з Унісытэту — спэцыялістых. Ня ка быць і таму гэтае зьніньне, што ўзровень і без танедастатковa высокі і яшчэ у, што патрабаваньне цяпер спэцыялістых ня зьніжаецца, авышаецца.

і для каго не сакрэт, што ін з асноўныя дэфэктаў усёй тэмы асьветы, асабліва ў нас БДУ зьяўлялася неадпаведьсьць паміж характарамі заняту і тыпам працаўніка, якога дрыхтоўваў Унівэрсытэт. Не крэт, што амаль усе лекцыйя курсы адрозьніваліся тым, о лектар чытаў ня тое, што трэбна студэнтам, а тое, што авіла яго. Нават тады, калі есь курс чытаўся па праградык і тады звычайным і рымаўшым права грамадзянза ва ўсіх лекцыйных курсах зьяўлялася своеабразная архітэктоніка курсу: цэлыя аддзелы праграмы комкаліся, іншы раз найбольш важныя для студэнтаў, а некаторыя аддзелы штучна расшыраліся і чыталіся амаль ня ўвесь сэместр, калі дастаткова было 2-х навучальных тыдняў.

Не сакрэт таксама і тое, што да апошняга часу ў нас захоўваўся шэраг дысцыплін, ня маючых сур'ёзнага значэньня, як правільна ўказвае ў сваёй пастанове Бюро парткалектыву: „Ні для фармаваньня марксыцка-ленінскага сьветапогляду, ні для будучай практычнай працы спэцыялістых.

У нас меліся і такія дысцыпліны, аб якіх прыходзіцца, па сутнасьці, сказаць тое, што Маркс гаварыў аб буржуазных тэорыях: „Этыкетка ашукоўвае". Судзячы па назьве, па належнаму зьместу дысцыплін яе сапраўды неабходна выкладаць усе 3 вучэбныя гады, але пры бліжэйшым-жа набліжэньні да сапраўднага зьместу выкладаемага прадмету аказваецца, у сілу розных прычын, што ўсё тое карыснае і патрэбнае, што гэтая дысцыпліна ў цяперашніх умовах, пры сучасных навуковых кадрах можа даць, з посьпехам можа быць усвоена студэнцтвам у значна меншы тэрмін.

Роўналежна і побач з гэтым неабходна зьвярнуць сур'ёзную ўвагу на характар і зьмест мэтадалёгічных дысцыплін. Ня толькі не адмовіцца ад дысцыплін, якія выхоўваюць ідэйна-палітычны сьветапогляд студэнцтва, але і павялічыць гэтыя заняткі і палепшыць мэтады прапрацоўкі.

Сорамна і сьмешна:у гады вялікай ломкі і перабудовы ўсяго нашага жыцьця мы па стараму жвем сухую жвачку агульных разважаньняў аб залежнасьці зьместу філёзофіі (наогул) ад разьвіцьця вытворчых сіл (наогул), калі ўсё багацьце ўсіх дыялектычных катэгорый можна выцягнуць з практыкі калгаснага руху, калі напрыклад, калгасная рэвалюцыя растлумачыць зьмест і сутнасьць асноўных законаў дыялектыкі. Як часта мы грызем сухую костку абстрактнай працы, ня ўмеючы знайсьці маста ад тэорыі працоўнай вартасьці да эканомікі пераходнага часу; як часта ў нас нават і ня шукаюць гэтага маста!

Скарачэньне тэрмінаў навучаньня не адхіляе, а вастрэй ставіць пытаньне аб усіх тых дысцыплінах, якія павінны фармаваць марксыцка-ленінскі сьветапогляд. Тут пагроза ня ў тым, што мы за 3 гады атрымаем менш, чым раней за 4 гады, пагроза ў тым, што мы за 3 гады будзем атрымоўваць таксама мала, як раней у 4.

І тут мы павінны забіць трывогу. У нас на жаль няма матар'ялу для лічбовага выражэньня выкананьня нашага унівэрсытэцкага „прамфінпляну", але мы ня сумляваемся, што па разьмерах выкананьня мы можам канкураваць з горшымі вытворчымі адзінкамі Беларусі.

Далейшае замядленьне немагчыма. Яно зробіць немагчымым выкананьне рашэньня пленуму ЦК КП(б)Б.

Мы патрабуем:

1. Неакладнага перагляду усіх вучэбных плянаў пад кутком погляду задач падрыхтоўкі спэцыялістых азначанага тыпу.

2. Праверкі зьместу фактычна чытаемых дысцыплін пад кутком погляду адпаведнасьці пісаных праграм.

3. Неадкладнай выпрацоўкі пляну работ дысцыплін, пераходзячых на актыўны мэтад выкладаньня з дакладным падэкадным указаньнем характару прапрацоўваемых праблем, правадзімых работ, тэмп, дадатковых лекцый і г. д.

4. Неадкладных точных указаньняў на зьмены ў далейшай рабоце па ўсіх дысцыплінах усіх трэціх курсаў і аддзяленьняў факультэтаў, якія выпускаюцца датэрмінова.

Гэта той мінімум, які павінен быць выкананы ў першы-ж тыдзень. Выкананьне гэтага мінімуму патрабуе напружанай працы, але тут няма месца агаворкам. У выкананьні пастаўленых рэвалюцыяй задач на ўсіх участках агромнага баявога фронту, фронту сацыялістычнага будаўніцтва, партыя ня ведае дрэнных умоў, яна ведае толькі дрэнных працаўнікоў.

Прыняць рашучыя меры супроць вінаватых у зрыву заняткаў.

Паскарэньне выпускаў усіх факультэтаў БДУ цесна зьвязана з узмацненьнем тэмпаў нашай вучобы.

Практыка першых дзён другога сэместру паказала як далека разыходзяцца словы нашых кіраўнікоў са справамі. Спашлемся на факты: процант студэнтаў, якія спазьніліся і своечасова не зьявіліся на заняткі дасягае 10—15%, але каму вядома, якія меры прыняты супроць гэтага безабразнага зьявішча?

Спазьніліся і не зьявіліся своечасова на заняткі ня толькі студэнты, але і навуковыя працаўнікі. Некалькі вечароў ня было заняткаў з-за адсутнасьці сьвятла на Праўгасе і на Пэдфаку. Чему дапусьцілі такое злачынства і ня прынялі ніякіх мер супроць гэтага?

Пераход да актыўнага мэтаду заняткаў зьвязаны з неабходнасьцю забесьпячэньня дастатковай колькасьці падручнікаў. Практычна-ж мы маем вельмі абмежаваную колькасьць літаратуры, якая таму-ж знаходзіцца ў габінэтах у старым будынку. Кожны раз паўгадзіны губляецца на дастаўку патрэбных кніжак.

Гэтыя факты гавораць аб тым, што да новых тэмпаў працы пасьля вакацый ні Дэканат, ні партпрафарганізацыі не падрыхтаваліся.

Такія „тэмпы" працы ставяць пад пагрозу зрыву сацспаборніцтва.

А. Самахвалаў.

Рэарганізаваць і палепшыць працу прафарганізацый.

Рэарганізацыя прафсаюзнай работы БДУ павінна спрасьціць работу Прафкому і Выканбюро з тым, каб перанесьці асяродак працы ў Прафкомы і акадэмгрупы.

За Выканбюро захоўваецца агульнае кіраўніцтва, кантроль і арганізацыя агульна-унівэрсытэцкай працы. Існуючыя камісіі пры Выканбюро: эканом, акадэм, палітасьвет камісіі ліквідуюцца. Работа Выканбюро разьбіваецца на 3 сэктары. За працу кожнага сэктару адказвае пэўная асоба, якая можа прыцягваць да асобных галін работы асобных студэнтаў.

У такім-жа напрамку рэарганізуецца праца Прафкомаў, якія таксама пераводзяць працу на функцыянальную сыстэму, арганізуючы паасобныя сэктары. Па аддзяленьнях Пэдфаку і Праўгасу абіраюцца прафупаўнаважаныя, якія працуюць пад кіраўніцтвам прафкомаў.

Па факультэтах і аддзяленьнях, дзе маюцца сталыя акадэмічныя групы, абіраецца адзін прафупаўнаважаны групы, а дзе гэткіх няма. абіраецца прафупаўнаважаны курсу.

У сувязі з перанясеньнем усёй прафсаюзнай работы на аддзяленьні і курсы, галоўным чынам у акадэмічныя групы, роля прафупаўнаважанага групы ці іншай нізавой арганізацыйнай адзінкі ўзрастае да ролі сапраўднага кіраўніка палітыка-грамадзкага выхаваньня і вытворчай актыўнасьці студэнтаў.

На ўзмацненьне акадэмічнай працы па групах абіраюцца акадэмупаўнаважаныя — 1 на групу; па аддзяленьнях (па спэцыяльнасьцях) абіраюцца вытворчыя камісіі, якія займаюцца абгаварэньнем пытаньняў палепшаньня нашай вытворчасьці. Па аддзяленьнях ці факультэтах тых-жа спэцыяльнасьцяй утвараюцца вытворчыя нарады па прыкладу вытворчых нарад на фабрыках і заводах.

Агульна-унівэрсытэцкія канфэрэнцыі з удзелам навуковых і тэхнічных працаўнікоў, гаспадарнікаў, прафарганізацый, рабочага актыву склікаюцца ня больш 1-2 разоў у год.

Але нельга сказаць, каб гэтая сыстэма рэарганізацыі была самая найлепшая. Лепшую сыстэму працы можна ўтварыць толькі пры ўдзеле ўсёй масы студэнцтва і навуковых працаўнікоў, на глебе разгорнутай самакрытыкі. Аб становішчы працы нашых прафарганізацый і Выканбюро і мерапрыемствах па яе палепшаньню студэнцкая маса і навуковыя працаўнікі павінны сказаць яшчэ сваё слова.

С. Рабцэвіч.

Хэмфакаўцы за вучобай.

Увага сацыялістычнаму спаборніцтву.

(3-я курсы Сац.-Гістарычн. і Літ.-Лінгв. Аддз. Пэдфаку).

У канцы першага паўгодзьдзя навучальнага году 3-я курсы Сацыяльна-Гістарычнага і Літаратурна-Лінгвістычнага Аддзяленьняў Пэдфаку сабраліся на агульны сход, каб праверыць як выконваецца дагавор па сацыялістычнаму спаборніцтву.

Сацспаборніцтва, як паказаў сход, узьняла вучобу, паставіла яе на новыя рэйкі. Шмат якія пункты дагавору выкананы на 100%. Выяўлены і недахопы. Слаба пастаўлен падлік працы. Лічбы бяруцца „прыблізныя". Тройкі рэгулярна не працавалі, не ўказвалі злосных зрыўшчыкаў.

Па некаторых пытаньнях Сацыяльна-гістарычнае аддзяленьне значна перавышае Літаратурнае: як змаганьне з варожай ідэалёгіяй, ачышчэньне ад варожых элемэнтаў.

Наведваньне чужаземных моў па Сацыяльна-Гістарычнаму Аддзяленьню складае 100%, Літаратурнаму—70%.

Наогул-жа лекцыі наведваюцца на 66, а сэмінары на 74%.

Па ўжываньні бел. мовы дагавор выканан на 100%, але частка студэнцтва ўжывае яе толькі на занятках, у прыватным-жа жыцьці карыстаецца расійскай мовай.

Добра працуюць гурткі бягучай палітыкі. Процант наведваньня—56.

Газэты выпісваюцца на 100%.

Па выпісцы-ж сваёй газэты „Ленінскім шляхам" Літаратурнае Аддзяленьне адстае, тут толькі 50%.

Пазыкай індустрыялізацыі па Літаратурнаму Аддзяленьню ахоплена 81%. Не падпісаліся ўтрыманцы. Разам з імі не падпісаліся і пісьменьнікі Глебка і Адамовіч.

Сход наведваюць толькі на 50%.

Прыкры факт меў месца на Літаратурным аддзяленьні, калі праф. Вязьнясенскі, каб вырашыць ідэалёгічную вытрыманасьць дакладу, ставіць гэтае пытаньне на галасаваньне курсу.

Другое паўгодзьдзе павінна даць 100% вынікі дагавору. З гэтай мэтай 3 курс Сацыяльна-Гістарычнага Аддзяленьня на агульным сходзе абвясьціў сябе ударным.

Вінаградаў.

Кадры павінны мець досыць глыбокія спэцыяльна-тэхнічныя ды эканамічныя вед шырокі грамадзка-палітычны кругагляд і якасьці, абавязкова патрэбныя для арганізатар, вытворчай актыўнасьці шырокіх мас працоўных.

Словы і справы.

(У парадку абгаварэньня)

Хачу сказаць некалькі слоў аб адным вучастку работы БДУ — Праўным аддзяленьні.

Тут кідаецца ў вочы вузкасьць задач, якія стаяць перад гэтым аддзяленьнем, калі судзіць па яго вучэбных плянах і характару яго вытворчасьці. Праўнае аддзяленьне як-быццам зьяўляецца пастаўшчыком толькі для Наркамюсту. Чаму-ж, узьнікае пытаньне, не патрэбны добра адукаваныя, марксыцкі-вышкаленыя юрысты, вярней— арганізатары) для іншых галін нашага дзяржапарату, асабліва, калі памятаць словы Леніна, што дзяржапарат яшчэ часта працуе супроць нас? Ці не пануе яшчэ ў нашых установах дзялянства і фэльдшарскі практыцызм, з якіх вынікаюць правыя скажэньні ў палітыцы, не атрымоўваючыя сваечасовага тэарэтычнага адпору.

Але калі, нават, і звузіць ролю Праўнага аддзяленьня да задачы падрыхтоўкі кадраў для Наркамюсту— усё-ж вучэбны плян у многім нездавальняючы. Яго пабудова носіць выпадковы, эмпірычны характар. Амаль што зусім няма эканамічных дысцыплін. Адсутнічае стройнасьць і лёгічная пасьлядоўнасьць у размеркаваньні прадметаў па курсах. Дыялектычны матар'ялізм выкладаецца на 2-м курсе у той час, як агульная тэорыя права, якая патрабуе наяўнасьці ведаў сацыялёгічных і філёзофскіх асноў марксызму, на першым. У гэтым сказалася сьляпое пераймальне вучэбных плянаў іншых факультэтаў, але гэта не апраўданьне. Праўда, маюцца і самабытныя рысы: статыстыка выкладаецца на апошнім курсе!

Паўнейшая анархія пануе ў самой пастаноўцы выкладаньня. Самастойная работа студэнтаў завецца сэмінарскімі заняткамі. Прычым самае разуменьне сэмінарскіх заняткаў мяркуецца кожнай катэдрай па-свойму. Сэмінарам лічыцца і рэпэтыторыум, і практычныя заняткі (разьвязваньне казусаў) і прасэмінарскія і сэмінарскія заняткі ва ўласным сэнсе гэтага слова.

Не зусім добра абстаіць справа і з вытворчай практыкай. Кіраўніцтва з боку катэдр і сувязі гэтай практыкі з тэорыяй да гэтага часу ня было. Практыканты ў рабоце ня мелі плянаў сваей працы і практыкавалі „без руля і без ветрил". Зараз, праўда, справа выпраўляецца. Зусім няясна становішча з актывізацыяй мэтадаў выкладаньня. Патрэбна сказаць, што ў гэтым пытаньні не адчуваецца неабходнага кіраўніцтва з боку вучэбнай часткі Унівэрсытэту. Пытаньне гэта насьпела, між тым разьвязаньне яго сустракаецца з такімі перашкодамі, як хаатычнае становішча нашых габінэтаў, дзе адсутнічаюць ня рэдка важнейшыя заканадаўчыя і іншыя матар'ялы, важнейшыя падручнікі і дапаможнікі.

Зусім ня высьветлена пытаньне, ў якую форму павінна выліцца гэтая актывізацыя ў нашых умовах. Маюцца некалькі нігілістычныя адносіны да лекцый, за якімі нельга адмаўляць прысутнай ім арыентуючай ролі асабліва, калі патрэбна даць студэнтам агульнае прадстаўленьне аб прадмеце перш чым даваць самастойную работу па матар'ялах.

Наогул ў гэтым пытаньні маецца тэндэнцыя мэханічнага перанясеньня лябараторнага мэтаду, які паміж іншым, зусім не прадстаўляе сабой апошняга дасягненьня пэдагагічнай тэхнікі. Да і наогул гэты мэтад яшчэ не зьяўляецца мэтадам поўнасьцю падыходзячым да вышэйшай школы, не гаворачы аб тым, што яго ажыцьцяўленьне патрабуе значных сродкаў.

Актывізацыя павінна пайсьці па напрамку ўзмацненьня ролі практычных прасэмінарскіх і сэмінарскіх заняткаў, для якіх павінна быць адведзена больш гадзін.

Наогул па гэтаму важнаму пытаньню неабходна ў вучэбнай часткі выпрацаваць арганізаваную кіруючую думку, каб папярэдзіць непаразуменьні, путаніцу і хаос.

Нарэшце прыходзіцца сказаць некалькі слоў і аб мэханізме працы Праўнага аддзяленьня, аб такіх дробязях як расклад лекцый і аўдыторый і інш. Тут таксама назіраецца лірычны беспарадак. Пачатак заняткаў быў абвешчаны 1-га кастрычніка, а расклад ня быў складзены. Да гэтага часу адбываюцца спрэчкі паміж настаўнікамі ў аўдыторыях, якія адначасова і пры тым па раскладу адводзяцца двом, а то і тром выкладчыкам. Выкладчыкі не паведамляюцца аб тым, што іх курсы адбываюць практыку. Апарат Дэканату працуе ня зусім чотка. Студэнты наведваюць заняткі неакуратна, рыхтуюцца няважна. Асабліва дрэнна працуюць вячэрнія групы.

Такім чынам, ёсьць яшчэ шмат чаго, што патрэбна пачысьціць і паскабліць.

Ня прыходзіцца гаварыць аб такіх дробязях, як акуратнае адчыненьне пасяджэньняў, на якія па традыцыі спазьняецца і „начальства".

Пакуль яшчэ, на жаль, няма матар'ялаў, каб судзіць аб паспяховасьці і інтэнсыўнасьці самых заняткаў. Агульнае ўражаньне, якое складаецца, што яны ідуць вяла. Магчыма, што вялікую ролю тут адыграла чыстка, але, тым ня менш, нашай Унівэрсытэцкай грамадзкасьці патрэбна прыцягнуць увагу да гэтага боку справы, асабліва маючы на ўвазе ўмовы сацспаборніцтва з Саратаўскім Праўгасам.

Прыходзіцца адзначыць адзін сумны факт, што неабходнай актыўнай калектыўнасьці і ініцыятывы ў справе сваей акадэмічнай падрыхтоўкі студэнты праяўляюць яшчэ вельмі мала. Абрана камісія па абсьледваньню габінэту права і эканомікі, але ня гледзячы на тое, што гаварылася шмат горкіх слоў па адрасу габінэту, ахвотнікаў дапамагчы ў працы па яго абсьледваньню зьявілася мала.

У гэткай прапорцыі знаходзяцца пакуль што словы і справы на Праўным Аддзяленьні.

П. Галанза.

——

Рэдакцыя просіць студэнтаў і навуковых працаўнікоў адгукнуцца на гэты артыкул.

СПРАВА НЯ Ў НАЗВАХ.

Фармальна нібы правільна, а па сутнасьці зьдзекі.

Праблема кадраў зьяўляецца рашаючай у нашым сацыялістычным будаўніцтве. Разам з невялікаю колькасьцю наяўнасьці наогул падрыхтаваных кадраў як старых, так і новых спэцыялістых, мы ў сучасны момант маем той факт, што, нават, і тыя спэцыялістыя, якіх выпускаюць нашыя сучасныя навучальныя ўстановы зачастую якасна не адпавядаюць задачам сацыялістычнага будаўніцтва. Гэта поўнасьцю прыстасоўваецца і да тых кадраў, якіх рыхтуюць Фізыка-тэхнічнае і Прыродазнаўчае аддзяленьні Пэдфаку БДУ. Да гэтага трэба толькі дабавіць, што падрыхтоўка гэтых кадраў поўнасьцю адарвана ад бурнага разьвіцьця эканомікі нашае краіны, ад тэй тэхнічнай рэвалюцыі, якая адбываецца ў сучаснай гаспадарцы, зусім ня ўлічвае тых запатрабаваньняў, якія высоўвае перад намі сацыялістычнае будаўніцтва ў галіне стварэньня тыпу новага чалавека, тыпу будаўніка новае сацыялістычнае грамады.

Сапраўды, які настаўнік па гэтых галінах нам патрэбен? Мы цяпер перажываем перыяд бурнага сацыялістычнага будаўніцтва як ў горадзе, так і ў вёсцы. Праз некалькі год краіна будзе пакрыта сеткай фабрык і заводаў. Ужо на сёньняшні дзень наша гаспадарка патрабуе ад кожнага рабочага, ад кожнага селяніна знаёмства і ўменьня карыстацца тым тэхнічным абсталяваньнем, якое маецца на фабрыках, заводах і калгасах.

Будуючы калгасы па вытворчаму прынцыпу, ужо цяпер нашы калгасьнікі павінны быць знаёмы з тымі галінамі гаспадаркі, якія вядзе той ці іншы калгас, павінны ўмець культурна весьці гаспадарку. Уся гэтая маса будзе выходзіць з тых школ, якія ўжо існуюць і будуць арганізаваны ў бліжэйшыя часы пры фабрыках, заводах і калгасах. Прынцыпы палітэхнічнае асьветы і вытворчага выхаваньня — вось асноўныя прынцыпы новае школы. Для гэтых школ і павінен рыхтаваць Пэдфак спэцыялістых настаўнікаў. Бо, як будзе настаўнік, скончыўшы Фізыка-тэхнічнае адзяленьне, вывучаць машыны, прынцыпы іх пабудовы, калі ён сам гэтага ня ведае. Як ён дасканала будзе праходзіць той аддзел фізыкі, які мае ўплыў на сельскую гаспадарку, калі ён сам добра ня ведае яго. Яшчэ цяжэй з прыроднікамі. Маючы досыць значныя тэарэтычныя веды па заалёгіі, батаніцы і хэміі, ён ня зможа даць ведаў па галінах жывёлагадоўлі, агранаміі, садоўніцтву, якія вядуцца ў гаспадарцы, бо ён сам гэтых галін ніколі не вывучаў. Ён ведае аб усім і ні аб чым.

З восені быццам узяліся за гэтую справу. Пачалі з праграм. Праўда, іх пераглядзелі, пераштампавалі старыя, ды назвы новыя сазвучныя сучаснасьці далі. Так, замест, Фізыка-Матэматычнага аддзяленьня стала на форме Фізыка-Тэхнічнае. На гэтым рэарганізацыя вышэйшай школы і скончана.

Вось як абстаіць справа з нашымі кадрамі.

Гаўрук.

Нядбайнасьць ці шкодніцтва.

Уся наша вучоба павінна праходзіць пад лёзунгам: „Праблема — кадры, мэтад — сацспаборніцтва".

Мы пачалі рашучую барацьбу за ўздым вытворчасьці працы, за рацыяналізацыю нашай вытворчасьці—вучобы, за барацьбу з прагуламі і іншымі ненармальнымі зьявішчамі.

Але гэтая барацьба пакуль праводзіцца больш рэзалюцыямі ды абяцанкамі, а на справе ў нас назіраюцца проста ганебныя зьявішчы наплявацельскіх, безабразных, калі не сказаць злачынных адносін да выкананьня нашых задач.

Прывядзем некалькі фактаў:

13/I—30 г. Наша аўдыторыя была занята курсамі па падрыхтоўцы ў ВНУ, і мы згубілі больш як паўгадзіны, шукаючы аўдыторыю. Мы прымушаны былі гвалтам заняць пакой Прафкому для заняткаў.

6/II—30 г. Мы зусім не займаліся, дзякуючы таму, што ў аўдыторыях (45, 46) ня было сьвету.

9/II—30 г. Заняткі былі сарваны таму, што не зьявіўся прафэсар Еўціхіеў.

Гэта факты толькі з Факультэту Права і Гаспадаркі, але ня лепш і на іншых.

Студэнцтва чакала, што пасьля вакацый праца пойдзе больш хуткімі тэмпамі, бо ў першым паўгодзьдзі, ў сувязі з правядзеньнем чысткі партыі, адчувалася значнае паслабленьне.

Аднак, трэба адчынена і проста сказаць, што нашы грамадзкія арганізацыі і Дэ[...] не перабудавалі сваю прац[...] паведна новым тэмпам, [...] буючым хутчэйшай падрых[...] спэцыялістых.

Справа ідзе па старынц[...] лікімі прагуламі, са зрыва[...] няткаў. Губляюцца сотні [...] цоўных гадзін, зрываюцца [...] цыі, а на сходах займа[...] толькі размовамі аб рац[...] лізацыі, аб сацспаборніцтв[...] огул.

Трэба адчынена заявіць [...] тым, што сацспаборніцтва [...] пад пагрозай зрыву. Мы ня[...] конваем амаль ні воднага пу[...] І ўсё гэта робіцца пры [...] насьці добрых рэзалюцый, [...] рык прапаноў, пры наяўн[...] ўжо новых будынкаў. Робі[...] той час, калі мы скарацілі т[...] навучаньня і пераходзім на[...] тыўныя мэтады.

Рашучага пералому, якога [...] дамагаліся — яшчэ няма. [...] адпаведнага настрою навако[...] мацненьня тэмпаў працы, [...] кол палепшаньня якасьці [...] дэмпрацы, навакол сацспаб[...] цтва.

Хто ў гэтым вінаваты?

Вінаваты непаваротліва[...] інэртнасьць адміністрацыі [...] канату.

Трэба ўсім гэтым ня[...] насьцям палажыць канец. [...] заняткаў з-за сьвету, з-за [...] прыходу прафэсуры, з-за не[...] гуляванасьці разьмеркава[...] аўдыторый трэба разглядац[...] шкодніцтва і супроць ві[...] тых трэба прымаць самыя [...] шучыя меры.

М. Я. Гэ[...]

РЫХТУЕМ КАДРЫ.

Па ініцыятыве камсамольскага калектыву і Выканбюро Прафсэкцыі БДУ арганізаваны курсы па падрыхтоўцы рабочых у ВНУ і Рабфакі. Курсы гэтыя працуюць пры БДУ, зав. „Бальшавік" і „Меншвэй" і ахопліваюць каля 400 чалавек. Але кіраўніцтва працай курсаў, як з боку Бюро К-ву так і Выканбюро было зусім слабым, дзякуючы чаму ў працы курсаў быў шэраг перабояў і зусім хваравітых зьявішч, як напрыклад, допуск да выкладаньня на курсах такіх студэнтаў, якіх пасьля прышлося выключаць з БДУ як сацыяльна-чужых і ідэалёгічна варо[...] элемэнтаў.

Бюро калектыву ЛКСМБ [...] няла рад мерапрыемстваў [...] зьнішчэньня маючыхся не[...] паў у працы курсаў і прыз[...] неабходным правядзеньне да[...] ковага набору рабочых на [...] сы, утварыўшы з гэтага на[...] новыя групы. На чыгуна[...] майстэрнях пастаноўлена [...] сама арганізаваць самастой[...] групу па падрыхтоўцы ў В[...]

Пастаўлена задача: заве[...] ваць і падрыхтаваць у ВНУ [...] даткова ня менш 120 раб[...] ад варштату.

Р. [...]

Аб некаторых дробязях нашага акадэмжыцьця

Рашэньні Лістападаўскага Пленуму ставяць перад намі задачы карэнным чынам пераглядзець асноўныя ўстаноўкі нашых вучэбных плянаў, выходзячы з задач прывядзеньня іх у адпаведнасьць з патрабаваньнямі часу.

На жаль, прыходзіцца канстатаваць, што нашы кіруючыя ворганы БДУ падыходзяць да іх разгляданьня вельмі марудным тэмпам. У шэрагу таварышоў існуюць яшчэ погляды, што асабліва сьпяшаць з гэтым пытаньнем не патрэбна, што да такога важнага пытаньня павінен быць надзвычайна асьцярожны падыход.

Супярэчыць супроць асьцярожнасьці ніхто ня зьбіраецца. Але асьцярожнасьць, якая затрымлівае правядзеньне ў жыцьцё такога важнага мерапрыемства, як падрыхтоўка кадраў зусім недапусьціма і не цярпіма.

Становішча на факультэтах БДУ дае поўную падставу зацьвярджаць, што такая нікому непатрэбная „асьцярожнасьць" яшчэ ня зьнішчана, што яна яшчэ занадта дае сябе адчуваць у нашай рабоце. Праўда, асобныя факультэты пачалі штось рабіць у гэтай справе, але гэта адбываецца стыхійна, бяз ніякіх канкрэтных плянаў, кожны па свайму разумее, а шырокая маса навуковых працаўнікоў і студэнцтва, прадметныя камісіі, якія павінны адыгрываць актыўную ролю, ва ўсю гэтую працу яшчэ недастаткова ўцягнуты.

Справа ня толькі у наведваньні лекцый.

Для падняцьця акадэмпасьпяховасьці студэнцтва і палепшаньня пастаноўкі выкладаньня, уся маса студэнцтва БДУ ўступіла ў сацыялістычнае спаборніцтва, узяўшы на сябе абявязак побач з іншымі абавязкамі, акуратна і добрасумленна наведваць усе лекцыі.

Патрэбна сказаць, што студэнты пакуль што ня дрэнна выконвалі гэты абавязак. Але разам з тым перад намі паўстае пытаньне—ці зьяўляецца сапраўды акуратнае наведваньне лекцый асноўным мерапрыемствам, накіраваным да павышэньня акадэмпасьпяховасьці і ці патрэбна напружваць усю нашу увагу на яго акуратнае выкананьне альбо можна знайсьці іншыя мэтады, якія з найменшай затратай часу маглі-б даць лепшы вынік.

Патрэбна адчынена сказаць, што калі мы робім карэнную арганізацыю мэгадаў выкладаньня, калі кожнае мерапрыемства павінна быць накіравана да максымальнага і рацыянальнага выкананьня часу, лекцыйны мэтад па цэламу шэрагу дысцыплін вьяўляецца зусім лішнім.

Асноўны пункт усіх умоў па сацспаборніцтву—100% наведваньня лекцый—толькі цягне нас назад да патрыархальнага мэтаду выкладаньня і ня мае нічога агульнага з новымі задачамі, якія стаяць, перад вузамі ў сучасны момант.

На жаль, трэба канстатаваць, што студэнцкія арганізацыі, не гаворачы ўжо аб Дэканатах і Праўленьні БДУ, да гэтага часу не задумаліся над пытаньнем, што не ў акуратным наведваньні лекцый ляжыць шлях да павышэньня акадэмпасьпяховасьці, а ў карэннай рэарганізацыі ўсяе сыстэмы нашай акадэмпрацы, ў пераходзе да актыўнага мэтаду выкладаньня. Шматлікія факты гавораць аб тым, што гэта „спасательная" мера стыхійна заціхае, што наведваньне лекцый з дня на дзень памяншаецца. У лепшым выпадку лекцыі скарыстоўваюцца на падрыхтоўку да залікаў, на чытаньне кніг і інш.

Замест залікаў канфэрэнцыі.

Пытаньне замены залікаў сыстэматычным вучотам акадэмпасьпяховасьці, як-быццам, ні ў кога не выклікае сумненьня. Ясна, што існуючая да гэтага часу заліковая сыстэма, як мэтад вучоту пасьпяховасьці студэнтаў, ня толькі не апраўдала сябе, але зьяўляецца тормазам да сапраўднага падняцьця ведаў студэнцтва. Сам вучот акадэмпасьпяховасьці, калі яго правесьці без асьцярожнасьці, можа даць цэлы шэраг адмоўных момантаў у нашай працы.

Асноўная асоба, якая ўчытвае пасьпяховасьць студэнта, зьяўляецца сам кіраўнік, але, калі вядзеньне такога вучоту будзе ўскладзена толькі на кіраўніка, бяз удзелу студэнцкіх мас, дык у нас пачне разьвівацца падхалімства перад прафэсарам. У навуковых працаўнікоў пры ўсёй іх аб'ектыўнасьці будуць свайго роду любімчыкі, пачнецца антаганізм паміж асобнымі студэнтамі і нарэшце пачнецца адсеў ад грамадзкай працы.

Для правільнага ажыцьцяўленьня мэтадаў вучоту пасьпяховасьці лепш было-б устанавіць мэтад канфэрэнцый, гэта значыць калектыўныя праверкі ведаў студэнцтва на працягу некалькіх разоў за час прапрацоўкі прадмету, што прымусіць студэнта сыстэматычна, сур'ёзна прапрацоўваць пройдзены курс і тым самым лепш яго ўсвоіць і раз на заўсёды пакончыць з залікамі.

Рацыяналізаваць грамадзкую працу.

Што без наяўнасьці вольнага часу студэнт акадэмпасьпяховасьці ня ўзьніме — гэта як быццам аксыёма. Аднак, патрэбна прызнаць, што студэнцкі час марнуецца зусім бязьлітасна і ў большасьці выпадкаў гэта адбываецца пад відам „грамадзкай нагрузкі". Ніхто ня зьбіраецца вызваляць студэнтаў ад нясеньня грамадзкай працы. Наш лёзунг—ніводнага студэнта без грамадзкай нагрузкі— павінен захаваць сваё значэньне. Але патрэбна катэгарычна выступіць супроць недапусьцімасьці разбазарваньня студэнцкага часу, якое мае [...] і па гэты дзень.

Пара падумаць над тым, каб [...] „грамадзкія нагрузкі" не звара[...] студэнта ў „штатнага" грамад[...] дзеяча.

Пара прыступіць да выкананьн[...] становы аб рэглямэнтаваньні ст[...] цкага часу. Пры рацыянальным [...] меркаваньні нагрузкі паміж студэ[...] мы будзем мець больш кар[...] чымся зараз.

Чаму асабліва пара палажыць [...] нец—гэта нашым бесканечна [...] сходам, парадам і г. д., якія бя[...] тасна адрываюць у студэнцтва [...] вольны час бяз ніякай карысьці [...] справы.

Патрэбна належнымі пастано[...] катагарычна забараніць адрываць [...] дэнтаў на непатрэбныя сходы па [...] кіх дробязных пытаньнях, якія м[...] разглядаць у больш вузкім кругу.

Пара прывучыцца склікаць на[...] і сходы толькі, калі ў гэтым е[...] неабходнасьць. Патрэбна пакончы[...] нашай „гаварыльняй" на сходах, [...] сяджэньнях і г. д. Пры ўмелым [...] дзеньні сходаў можна самыя ва[...] пытаньні разьвязаць у значна б[...] кароткі час, чымся мы прывыклі [...] глядваць.

Разьвязаньне гэтых „дробязяў" [...] лепшая гарантыя хутчэйшага в[...] наньня задач падрыхтоўкі кадраў.

Б. О—

...а перайшла на рэйкі калектывізацыі.

...каўскі сельсавет калектывізаваны.

...аўскі сельсавет ахоплівае ...сялённых пунктаў. Але ...дробныя гаспадаркі злу... ў магутны калектыў.
...ыя назвы гэтых пунктаў, ...рыклад, Дубовы Лес, Бар...а, Астравы, Серафімаўка ...астануцца ўспамінам аб ...м.

...з на тэрыторыі Кайкаў... сельсавету пабудаваны ...асы пад назвамі: Сталіна, ...ы партызан, Будзёны.

...лікім пад'ёмам абгаварва...пісы беднякоў і серадня... прыняцьці іх у калгас. ...а абіраецца Савет кал...ацэначныя камісіі. Даецца ...тым, хто паддаўся агіта...лака: разбазарваў жывёлу ...ньне. У Дубовым лесе ...авец Бягун прадаў 2-х ... коні, разбазарыў кароў ...уў сабе толькі 1 каня і ...ву. Неабходна на Рабфа...верыць ці не пралез пад...ік Бягун пад ярлыком ...а. Каля Бардзілаўкі за...і фурманку з адборным насеньнем, што везьлі на млын. У Астравах кулак Бельскі прадаў племяны скот. У Кайкаве некалькі п'яніц распрадавалі сваіх кароў і на працягу некалькі дзён п'янствавалі.

Былі спробы з боку кулацтва залезьці ў калгас. Яны падавалі заявы аб прыёме іх у калгас.

Але калгасьнікі добра зразумелі манэўр кулака і далі яму належны адпор.

Быў адзін выпадак, калі кулак спрабаваў падпаліць сваю маемасьць, каб пагарэльцам бедняком пралезьці ў калгас, але пажар сваечасова ліквідавалі, а кулак-падпальшчык атрымаў належную кару.

Недастатковы ўдзел прымаюць мясцовыя ячэйкі партыі і камсамолу і Самахвалавіцкі Райком у працы па калектывізацыі Кайкаўскага сельсавету. Усю працу выканалі прыехаўшыя шэфы з БДУ. Неабходна, каб яны праявілі больш ініцыятывы па замацаваньню працы калгасу.

Раготнер.

Сіняя блюза—вёсцы.

Працавалі не дарма.

...ка Стоўпішчы (Бабруйскі ...) якая нядаўна перайшла ...сёлкі і хутары — зараз па ...тыве мясцовай парт'ячэйкі ...ыла арганізаваць калгас. ...ікалі сход. Уважліва слу...сяляне гутаркі сакратара ...чэйкі і студэнтаў аб неаб...ьці пераходу вёскі на ка...ўныя формы гаспада...я.

...ў ...ьля дакладу пасыпаліся ...ьні:

Як будзе ў калгасе са ста... якія ня могуць праца...

Што будзе з хворымі?

Ці праўда, што будуць да...па 200 грам хлеба?

...ей — спрэчкі. Выступалі ... Сярод выступаўшых былі ... якія імкнуліся сарваць ...ізацыю калгасу.

...эшце—запіс у калгас.

Сьмерць кулакам, якія ...ляюць палку ў сацыялі...ныя колы, няхай жыве і шырыцца калгас, — кажа былы чырвонагвардзеец і падпісваецца пад воплескі.

— Будзем верны заветам Леніна і ў дзень сьмерці Ільліча арганізуем калгас, будзем прасіць адпаведныя арганізацыі даць назву калгасу імя „У. І. ЛЕНІНА“, кажа селянін-бядняк, запісваючыся ў калгас.

К канцу сходу запісалася 60 бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

А на заутра ўжо сход калгасьнікаў.

Сабраліся „60“, да іх яшчэ „10“.

Ідзе падрабязнае абгаварэньне кандыдатур у Праўленьне. Абралі Праўленьне. На заўтра абагулілі насеньне і інвэнтар.

Праца студэнтаў у час вакацый не прайшла дарма. Яны дапамаглі партыйнай і камсамольскай ячэйкам зруйнаваць прышчэпаўшчыну і арганізаваць калгас.

Я. Лагойка.

Кулацкія падпявалы.

(З заметак брыгадыра).

...ка Церахоўка Гомельскай ...і—адна з тых весак, дзе ...ошняга часу быў моцным ... кулака, дзе нават і кам...ьская ячэйка ішла на ку...м паваду.

...к. яч. зараз-жа пасьля допыту ...еяньнях кулакоў паведам...б гэтым свайго дзядзьку і ...э аднаго кулака-індывідуала ...магае аднаму з іх уцячы. ... сябра бюро, і бацькі і ...якога гандляры, чым толькі ... дапамагае кулакам.

...і—п'яніца і хуліган—дыс...туе камсамол, а выкліканы ...юро кажа: „ня ваша спра...е на вашы грошы п'ю“.

На сход па пытаньню аб пасеўнай кампаніі ніхто з камсамольцаў не зьяўляецца. Сам сакратар прыходзіць толькі пасьля двохразовага напаміну, нездаволены тым, што яго патрывожылі.

Іншае „начальства“ падстаць камсамольскаму бюро. Сельсавет не падтрымлівае кампаніі па кантрактацыі. Настаўнік развальвае школу лікбезу.

Брыгада перадала весткі аб становішчы ў гэтай вёсцы адпаведным арганізацыям.

Кулацкіх падпявал у камсамоле ня будзе.

Беленькая.

Праца радыё-гуртка—прыклад добрай працы.

Іншым навукова-тэхнічным гурткам БДУ патрэбна раўняцца на радыё-гурток. Маючы добрыя ўмовы радыё-гурток павінен паказаць яшчэ лепшыя прыклады добрай пастаноўкі грамадзкае працы.

Тры гады таму назад пры Пэдфаку з фізматаўцаў быў арганізаваны радыё-гурток, у які ўваходзіла каля 15 чалавек. З тае прычыны, што заняткі гуртка насілі ў большасьці тэарэтычны характар, пачалося адсейваньне і да канца навучальнага году ў гуртку засталося 5-6 чалавек.

Радыё-гурток.

У мінулым годзе, дзякуючы разгортваньню практычнай працы, лік сяброў гуртка адразу павялічыўся да 50 асоб. Сябры гуртка пабудавалі 42 дэтэктарных прыймальнікі, чым пашырылі цікавасьць да радыё. Значная частка гэтых прыймальнікаў у часе зімовых вакацый была адвезена і пастаўлена ў калгасах і вёсках. Сябры гуртка вялі радыё-грамадзкую працу: кіравалі радыё-гурткамі ў 39 палку, ва унівэрстытэцкім гарадку, на заводзе „Чырвоная Зорка“ і сярод чыгуначнікаў МББ.

У гэтым годзе для працы радыё-гуртка створаны надзвычайна добрыя ўмовы, дзякуючы чаму была магчымасьць справу радыёаматарства паставіць значна шырэй. Зараз гурток налічвае 105 асоб, з якіх пераважная большасьць фізтэхаўцаў. Гурток падзяляецца на 2 ступені: першая—дэтэктарнікі, другая—лямпавікі. Кожная з ступеняй у сваю чаргу паддзяляецца на групы па 10—15 чалавек. На практычных занятках кожны студэнт мае грунтоўную магчымасьць азнаёміцца з радыё-прыёмам з тым, каб па сканчэньні быць радыёфікатарам нашых заводаў і калгасаў.

Шмат чым абавязаны радыё-гурток у палепшаньні і добрай пастаноўцы яго працы дац. Сьняткову — добраму і чуламу кіраўніку гуртка.

М. Афанасьеў.

Будзем вучыцца баявой загартаванасьці ад падшэфных маракоў „Парыская Камуна“.

Ліст чырвонафлётцаў.

Міжземнае мора. Востраў Сардынія. 1-га студзеня 1930 г.

Добры дзень, таварышы!

Па загаду ўраду наш лінкор разам з крэйсэрам „Прафінтэрн“ 22-га лістапада 1929 г. выйшлі ў дальня замежнае плаваньне. Як бачыце, мы знаходзімся ў плаваньні ўжо другі месяц. Прайшлі Балтыцкае мора, Паўночнае мора, Атлянтычны акіян і вось зараз знаходзімся ў Міжземным моры каля востраву Сардынія, дзе грузім вугаль і прадукты, а потым пойдзем у Неапаль.

Увесь шлях намі пройдзен добра. Праўда ў Біскайскай затоцы і Атлянтычным акіяне нас засьцігнуў шторм. Шторм быў да таго моцны, што па некаторых падліках, ад яго пацярпела аварыю да 600 розных судоў. Для нас-жа шторм быў добрай закалкай.

Бесьперапынная качка для многіх была хваробай. Хвалі былі настолькі моцныя, што часамі даходзілі да 20 мэтраў. Наш лінкор кідала, як запалкавы карабок. Хвалі пераліваліся праз барты і вада ўвесь час гуляла па верхняй палубе, а ў лінкора папсавала нос.

З-за гэтых прычын мы прымушаны былі павярнуць і зайсьці ў бліжэйшы францускі порт Брэст. Біскайская затока наогул славутная сваёй непакойлівасьцю і, калі пасьля нядоўгай стаянкі ў Брэстцы, мы ізноў пайшлі, дык ня гледзячы на спрыяючую пагоду, нас трапала яшчэ 2 сутак.

Увесь пераход мы наладжвалі вечары самадзейнасьці на верхняй палубе.

Вось і ўсё пакуль, што можна сказаць аб пройдзеным шляху. Зьвярнуўшыся раскажам больш падрабязна.

З камуністычным прывітаньнем

Чырвонафлётцы N роты „Парыская Камуна“.

Пабудуем падводную лодку.

Падшэфны беларускаму камсамолу лінкор „Парыская Камуна“, пасланы ўрадам у дальняе плаваньне. Гэты акіянскі паход дае чырвонафлётцам добрую загартаванасьць да будучых баёў. Асабовы склад лінкора з гонарам справіўся з тымі вялізарнымі цяжкасьцямі, якія стаялі на яго шляху, асабліва ў Атлянтычным акіяне і Біскайскай затоцы.

Паход яшчэ ня скончаны, упарадзе новыя цяжкасьці, але мы ўпэўнены, што з будучымі цяжкасьцямі таксама бліскуча справяцца чырвонафлётцы Парыскай Камуны.

Чырвонафлётцы нас, сваіх шэфаў, ніколі не забываюць. Знаходзячыся ў цяжкім паходзе, яны сьпяшаюцца падзяліцца з намі аб сваім гераічным паходзе—з востраву Сардыніі.

Гэта ўскладае на нас таксама яшчэ большы абавязак узмацніць працу па шэфству над лінкорам. Мы запрашаем да нас маракоў для сьвяткаваньня разам з намі дня Парыскай Камуны, іх юбілейнага дня.

Апошні пленум ЦК УсеЛКСМ пастанавіў: „пабудаваць на сабраныя камсамольскімі арганізацыямі грошы падводную лодку імя камсамолу і падарыць яе свайму падшэфнаму слаўнаму, чырвонаму морскаму флёту“.

Усе арганізацыі хутка адгукнуліся на гэтае мерапрыемства. Бюро нашага калектыву камсамолу таксама вынесла пастанову аб зборы грошай на падводную лодку. Нашым камсамольскім ячэйкам неабходна разгарнуць масавую працу навакол гэтага важнейшага пытаньня.

Узмацненьне працы па шэфству канкрэтна замацуем удзелам у пабудове падводнай лодкі імя камсамолу.

Бэйленсон.

Як праводзіцца трохмесячнік беларускай культуры?

Разгортваньне працы па правядзеньню трохмесячніка беларускае пралетарскае культуры і культуры нацыянальных меншасьцяў і тэмпы ўзятыя факультэцкімі штабамі ў БДУ—зусім нездавальняючыя.

Асабліва слаба разгорнута гэтая работа на сатаварыскім заводзе і ў калгасе падшэфнага сельсавету.

Азнаямленьне рабочых з задачамі трохмесячніка, з асобнымі творамі беларускае і нацменаўскае літаратуры, правядзеньне групавых чытак і калектыўных разбораў на заводзе і на вёсцы не праводзіцца. Наогул, у рабоце факультэцкіх штабаў адчуваецца нейкі застой у правядзеньні трохмесячніка.

Такім тэмпам трэба зараз-жа палажыць канец. Групам лёгкай кавалерыі трэба зараз-жа ўзяцца за праверку выкананьня плянаў работы па правядзеньню трохмесячніка.

Ч.

У абдымках клясавага ворага.

Дзе знаходзіць прытулак пазавузаўскае жыцьцё некаторых студэнтаў? — Мяшчанска-абывацельскія п'яныя оргіі, распуста — вось ува што ўцягнуўся студэнт Шустаў.

На Эканамічным Аддзяленьні Правгасу вучыцца на 3-м курсе Шустаў А. Н. Да паступленьня ў БДУ Шустаў, як служачы-рахункавод, падрабляў грашовыя дакумэнты на незаконнае атрыманьне грошай. За гэтую „спэцыяльнасьць“ і за кражу дзяржаўных грошай Шустаў сядзеў у Гомелі ў Спраўным Доме. Але гэта да ВНУ, а зараз?

Мы сьвядома напомнілі аб мінулым Шустава, каб паказаць што ён з сябе ўяўляе. Паступіўшы ў БДУ Шустаў ня толькі ігнаруе грамадзкую працу, але, нават, кажа аб ёй прыкладна так: „Пусть ею занимается комсомольская шваль и прочие поддакиватели“.

У БДУ Шустаў вядомы, як 100% маўчальнік, ён баіцца паказаць студэнцкай грамадзкасьці свае ідэалёгічныя погляды, але за тое ён паказвае сябе па-за Унівэрсытэтам. Там ён ня толькі ганьбуе савецкую ўладу, але і тую ўстанову, дзе ён вучыцца.

У мінулым годзе ён раз ня вытрымаў і на сэмінары па дыялектычнаму матарыялізму імкнуўся даказваць існаваньне бога. Атрымаўшы належны адказ Шустаў упэўніўся, што сярод студэнцтва падтрыманьня ён ня знойдзе.

І ён пайшоў туды: „где оскорбленному есть чувству уголок“.

Шустаў зьвязваецца з кулакамі Стэфановічамі, адзін з якіх зараз служыць на пасажырскай станцыі МББ, а адзін сасланы ў Салаўкі за антысавецкія выступленьні. За сыстэматычную эксплёатацыю на сваёй гаспадарцы батракоў кулакі гэтыя нядаўна судзіліся. Служачы—чыгуначнік, у зьвязку з калектывізацыяй хавае аб'екты абкладаньня сваіх братоў—кулакоў. Як клясавыя ворагі, яны ня могуць ня быць антысэмітамі. Гэта яны не раз пацьвярджалі зьдзекамі і рознымі кпінамі па адрасу суседзяў яўрэяў.

Вось там Шустаў арганізуе дэбаты аб няправільнасьці савецкай палітыкі ва ўсіх адносінах і галоўным чынам у адносінах да кулацтва і рэлігіі. Ён адчынена заяўляе, што рэлігія хутка возьме сваё і запануе ў разьмеры хаця-б рэлігіі Талстога. Калі да гэтага дадаць яшчэ скаргі сям'і дворніка № 20, у якога Шустаў пражыў на кватэры некалькі месяцаў са сваёй часовай любоўніцай, аб яго парнаграфічных сэансах у прысутнасьці малых дзяцей, дык зусім зразумелым стане твар Шустава.

У вузкім гуртку таварышоў Шустаў хваліцца сваёй доўгачасовай практыкай арганізацыі п'яных вячорак і вялікім стажам наведваньня розных прытонаў.

Сябры, з якімі водзіцца Шустаў забясьпечваюць яго вялікім грузам парнаграфічных лістоў; некаторыя з іх Шустаў ужо пасьпеў распаўсюдзіць сярод часткі студэнтаў БДУ, чытаючы іх у калідорах і іншых мясцох.

Шустаў пасьпеў ужо згуртаваць вакол сябе ў БДУ групу „слабых сэрцам“, якія гатовы ісьці за сваім натхніцелем.

Ці не пара перадаць такія паводзіны Шустава і яму падобных на суд грамадзкасьці. А грамадзкім арганізацыям час ужо вывучыць студэнтаў ня толькі на занятках, але і ў пазавузаўскім жыцьці.

Сьвядомы.

Война 'антыпартыйным хістаньням у камсамоле.

За шкодніцтва—вон з камсамолу.

Ці толькі перагнуў.

На сходзе камсамольскай ячэйкі Правгасу 15/II—30 г. Пярлоў, выступаючы у спрэчках па дакладу аб працы студэнцтва у час зімовых вакацый, высунуў свае погляды на становішча клясавай барацьбы ў вёсцы. „Кулак—слабая сацыяльная сіла. У нас дыктатура пралетарыяту, пагэтаму нельга гаварыць аб зажыме кулаком серадняк аў і беднякоў“.

Толькі ў чацьвертым сваім выступленьні, пасьля дадзенага камсамольцамі рашучага адпору, тав. Пярлоў заявіў: „У пылу спрэчак я перагнуў палку“ і прывёў такі аргумант: „Тое, што ў час трацкісцкай апазыцыі ў мяне былі хістаньні можа даказаць, што я не магу быць правым ухілістым“.

Сход асудзіў выступленьне Пярлова, як замазваючае абвастрэньне клясавай барацьбы на вёсцы і адбіваючае думкі правых ухілістых.

В. П.

Дарашэвіч і Бягун ашуквалі ЦРК.

Нармаваньне водпуску прадукту сустракаецца з імкненьнем часткі пайнікаў ЦРК шляхам падчыстак, перадачы кніжак і г. д. абыйсьці існуючыя нормы. Павінен прыцягнуць да сябе ўвагу факт далучэньня да гэтага дробна-буржуазнага фронту 2-х камсамольцаў-студэнтаў.

На працягу доўгага часу камсамолец Дарашэвіч атрымоўваў з ЦРК нармаваныя прадукты ў падвойным памеры: для сябе і на ўнесеную ім у заборную кніжку жонку брата, якая адначасова лічылася і ў кніжцы брата Дарашэвіча.

Іншым шляхам пашоў студэнт Бягун. Ён перадаваў сваю заборную кніжку ўсім жадаючым. У выніку ў затрыманай кніжцы аказалася прыпісаным якім-та з таварышоў Бягуна 2 р. паявога ўносу.

Ячэйка ЛКСМ Рабфаку выключыла Дарашэвіча з камсамолу і вынесла Бягуну вымову.

В. А.

Шчырае прызнаньне тав. Грачыхі.

Напэўна Вы зьдзіўлены раптоўнаму „прызнаньню“ сваіх ідэалёгічных памылак інспэктарам НКФБ і выкладчыкам прамых падаткаў на 4-м курсе Эканамічнага Аддзяленьня Правгасу тав. Грачыха?.

Вы памыляецеся.

„Столькі памылак, столькі недарэчнасьцяў. Проста парушэньне рэвалюцыйнай законнасьці ў падатковай палітыцы; і на вошто ўсё гэта?“. Так ацэньвае Грачыха налёт менскіх рабочых брыгад на прыватна-капіталістычныя элемэнты гораду, на злосных недаімшчыкаў падатку, які быў зроблены ў канцы мінулага году, каб узыскаць з нэпманаў 800.000 недаімак.

„Вось Вам прыклад—працягвае ён навучаць студэнтаў—чалавек павінен быў унесьці 246 р. падатку, але раптоўна налятае рабочая брыгада і забірае грошы 5.000 руб., аблігацый на 10.000 рубл. і мануфактуры на 25.000 руб. Хіба-ж гэта парадак? Падумайце толькі за 246 руб.?“.

Вось шчырае прызнаньне Грачыхі на карысьць прыватна-капіталістычных элемэнтаў. Студэнцтва правільна ацаніла выступленьне Грачыхі, як чарговую вылазку супроць падатковай палітыкі партыі.

А як з боку выкладчыка—гэта ёсьць праяўленьне ворожай ідэалёгіі ў забарону нэпманскіх элемэнтаў з боку тав. Грачыхі—дадамо мы.

Лушчыцкі.

Трыбуна страціла першае месца.

У цёмным калідоры старога Пэдфакаўскага будынку пад заседжанай мухамі і зацягнутай павуціньнем лямпачкай вісяць і чуць хістаюцца абадраныя „калёнкі“. Гэта 3-ці (за $4^1/_2$ месяцы) нумар насьценгазэты „Трыбуна“ воргану студэнцтва Правгасу.

Няма зараз таго натоўпу студэнцтва, які запруджваў у мінулым годзе месца каля яе кожныя 10—15 дзён, Атрыманы на Ўсебеларускай выстаўцы ганаровы ліст, які замацоўваў за газэтай першае месца, ляжыць на дне скрыні бюро партыйнай ячэйкі.

У чым прычына гэтага заняпаду? Чаму няма працы з студкорамі, аб якой былі такія ружовыя мары ў працаўнікоў рэдкалегіі ў пачатку году?

Таму, што частка рэдакцыі зусім адарвана ад жыцьця факультэту; таму, што ні партыйная ячэйка, ні іншыя арганізацыі не адклікаюцца на тыя „самакрытычныя“ артыкулы, якія калі-небудзь мільгацяць на старонках „Трыбуны“.

Студкоры, ня маючы вынікаў сваіх „з больлю сэрца“ напісаных артыкулаў, не паддаюцца ніякай агітацыі, на сходы студкораў ня ідуць і ў газэту ня пішуць.

Правгасавец.

Пэдфакаўцы падцягніцеся. Пастаўце працу ячэйкі Мопр на належную вышыню.

Праца Мопраўскай ячэйкі Пэдфаку адчуваецца слаба. Аб ёй напамінае толькі насьценгазэта Моправец і выхад часопісу „Путь МОПР‘а“, які распаўсюджваецца ўпаўнаважанымі па МОПР‘у. Працуе толькі актыў. Аднак і пры гэтым маюцца некаторыя дасягненьні. Так на карысьць МОПР студэнцтва Пэдфаку зрабіла падпіску яшчэ да пачатку навучальнага году на 30 р. Разгэрнута была зімовая дапамога палітзьняволеным і іх сем‘ям, сабрана сродкаў каля 400 р. у той час, калі Райком МОПР даў заданьне ў 100 р.

Наша ячэйка шэфствуе над 3-мя мопраўскімі ячэйкамі вёскі, якім аказваецца дапамога ў працы, робяцца выезды з пастаноўкай адпаведных дакладаў, аказана дапамога ў выпісцы мопраўскай літаратуры.

Работу можна было-б разгарнуць і шырэй пры большай актыўнасьці студэнцтва і прафарганізацый, бо да гэтуль студэнцтва і Прафком мала цікавіліся гэтай працай.

Шчуцкі.

ЧАМУ НЯ ЗЬБІРАЕЦЦА ПОПЕЛ!?

Пра тое, якую карысьць дае попел, гаварыць ня трэба.

Тымчасам пытаньне зьбіраньня попелу ў нас стаіць зусім кепска. Кожны дзень, гэтае ўгнаеньне, якое павялічвае ўраджайнасьць выкідваецца ў памыйныя ямы.

Пасьля масавага паходу камсамольцаў за попелам сыстэматычным зьбіраньнем яго амаль ніхто больш ня цікавіўся.

У нас амаль дзьве тысячы студэнтаў БДУ жыве на прыватных кватэрах. Калі кожны з іх арганізуе збор попелу на сваім двары, мы будзем мець дзесяткі тысяч пудоў попелу.

Прафарганізацыі павінны наладзіць гэтую справу.

Вінаградаў.

„Калектывізацыя“ па шастакоўскі.

У час вакацыі камэндант тав. Шастакоўскі надумаўся ажыцьцявіць ідэі калектывізацыі ў інтэрнаце па Рэвалюцыйнай. Зараз-жа ён прыслаў сталяроў разбурыць паміж пакоямі 11—13 сьценкі і тым павялічыць жыл. плошчу. Студэнты катэгарычна запратэставалі. Тав. Шастакоўскі не здаваўся. Прышлося схадзіць у Праўленьне, каб прымусіць Шастакоўскага адмовіцца ад выкананьня сваіх ідэй. Адрэмантаваць-жа кіпяцільнік, які стаіць няпрыгодным некалькі тыдняў, тав. Шастакоўскі так і ня думае. А студэнты інтэрнату і пасьля вакацый асталіся бяз вару.

М. Р.

ХРОНІКА.

✻ У лазьні па Ляхаўцы студэнтам даюцца ільготныя білеты па чацьвяргох і пятніцах.

Выканбюро ўзьняла пытаньне перад Гарсаветам аб атрыманьні ільгот і ў гарадзкую лазьню.

ПЛЯН

Працы Бюро Калектыву КП(б)Б БДУ на тэрмі[н] 1-ае красавіка 1930 г.

№№ п/п.	Зьмест працы (пытаньняў)	Хто падрыхтоўвае	Час	Дзе заслухоўваецца
	А. Арганізацыйна-партпраца.			
1	Аб ходзе падпіскі на 3-ую пазыку індустрыялізацыі.	Хурсік		Бюро
2	Аб рэарганізацыі структуры партарганізацый БДУ.	Эпштэйн	Студз. Люты	„ Сход
3	Праверка выканьня пастаноў і вынікаў камісіі па частцы па асобных факультэтах.	Камісія Эпштэйн	Сакав.	Бюро
4	Пытаньні і плян перавыбараў куроргаў Бюро ячэек і Бюро калект.	Факульт. ячэйкі Эпштэйн	„	Бюро і сходы
5	Аб рэарган. партпрацы па калектыву КП(б)Б БДУ.	Камісія	„	Бюро
	Б. Агітацыйна-прапагандысцкая праца.			
1	Аб становішча Шэфпрацы	АПА	Сьн.	„
2	Аб складзе рэдкалегіі друкаванай газэты	„	„	„
3	Аб пасеўнай кампаніі і ўдзелу ў ёй студэнцтва.	„	Студз.	„
4	Вынікі ўдзелу студэнцтва ў правядзеньні пасеўнай кампаніі і калектывізацыі вескі.	„	Люты	„
5	Плян правядзеньня 3-х месячніка бел.-пралетарскай і нацменаўскай культуры.	„	„	„
6	Вынікі перавыбараў рэдкалегій нас. газэт.	Нарада фракцыі рэдкал. АПА	„	„
7	Вынікі партыйна-палітычнай і камсамольскай асьветы за першае паўгодзьдзе 29/30 нав. году (нарада апоргаў яч.).	АПА	Люты	Бюро
8	Аб пашырэньні сеткі курсаў па падрыхтоўцы ў ВНУ і Рабфакі і выніқі камплектаваньня слухачамі.	Фракцыя Выканбюро	„	„
9	Вынікі ўдзелу студэнцтва ў 3-х месячніку беларускай і нацменаўскай культуры.	Бюро калект. ЛКСМБ	„	„
10	Удзел студэнцтва ў правядзеньні справаздачнай кампаніі с/саветаў.	Фракцыя Выканбюро	„	„
11	Становішча шэфпрацы ў новых падшэфных с/саветах.	Фракцыя МК і ВК і шэфства	„	„
12	Даклад яч. Асо-Авіяхіму	т. Сыманенка	„	„
13	Даклад працы рэдкалегіі газэты „Ленінскім Шляхам“.	т. Маліноўскі	Сакав.	„
14	Сатановішча сатаварыства з Чырвонай арміяй.	Фракцыя ВБ	„	„
15	Становішча фізкультуры ў БДУ . .	Фракцыя ВБ і Бюро кал. ЛКСМБ	„	„
16	Падрыхтоўчая праца да летніх вакацый і ўдзел студэнцтва ў грамадзкай працы на весцы.	Фракцыя Выканбюро	„	„
	В. Акадэмічная і гаспадарчая праца.			
1	Даклад аб вышэйшай дапрызыўнай падрыхтоўцы ў БДУ	т. Астроўскі	Сьн.	„ і сход.
2	Аб акадэмічнай нагрузцы Рабфаку.	яч. Рабфаку і Гурло	„	Бюро
3	Зацьверджаньне складу вылучэнцаў.	Фракцыя Праўленьня	„	„
4	Вызначэньне складу рэдкалегіі навуковых прац па БДУ і факультэтах.	„	Люты	„
5	Аб ускарэньні выпускаў па БДУ .	„	„	„
6	Аб рэарганізацыі кіраўніцтва БДУ і ўвядзеньня адзінаначальля.	Фракцыя Праўленьня	„	„
7	Абгаварэньне кандыдатаў у кіруючыя органы БДУ у зьвязку з адзіначальлем.	т. Каранеўскі	„	„
8	Заслухаць даклады Дэканатаў: Правгасу, Пэдфаку, Хэмфаку і Рабфаку аб рэарганізацыі.	Фракц-Дэканатаў і Бюро ячэек	„	„
9	Заслухаць даклады Бюро факультэцкіх яч. аб выкананьні пастановы Бюро калект. ад 11/XI аб стане акадэм. працы на факультэтах.	Бюро яч.: Правгасу, Пэдфаку, Рабфаку. Хэмфаку	Люты і Сак.	„
10	Заслухаць даклад фракцыі Праўленьня аб выкананьні пастаноў Бюро калектыву ад 11/XI аб стане акадэм. працы.	Фракцыя Праўленьня	„	„ і сход
11	Таксама фракцыі Выканбюро . . .	Фракц. ВБ.	„	„
12	„ „ Мясцкому . . .	Фракц. МК.	„	„
13	Вывады становішча сац. спаборніцтва па БДУ.	Камісія	Люты	„
	Г. Кіраўніцтва грамадзкімі, прафэсійнымі і масавымі арганізацыямі.			
1	Аб студ. камуне	Фракц. ВБ.	Студз.	Бюро
2	Аб рэарганізацыі прафарг. БДУ . .	Фракц. ВБ.	Люты	„
3	Плян працы Фракцыі МК	Фракц. МК.	Студз.	„
	Д. Аб працы калектыву ЛКСМ БДУ.			
1	Аб культпаходзе камсамолу. . , .	Касьцюковіч	Сакав.	„
2	Аб становішчы і далейшых задачах работы партядра ў КСМ . . .	Голанд	Сакав.	„
3	Становішча работы з камсамольцамі-пераросткамі.	„	Люты	„
4	Аб выкананьні пастановы Бюро калектыву ад 11/XI аб стане акадэм. працы.	Бюро калект. ЛКСМБ	„	„

Адк. Сакратар Бюро Калектыву КП(б)Б БДУ **Эпштэйн.**

ДЗЕ КУЛЬТКАМІСІЯ?

Узяць пад грамадзкі кантроль скарыстоўваньне часу студэнтамі.

Ва ўмовах нашага Універстытэту, калі габінэты абстаўлены вельмі дрэнна, калі няма агульнай чытальні для студэнтаў, калі студэнт ня мае такога прыстанішча, дзе ён-бы мог сур‘ёзна займацца над папаўненьнем свайго тэарэтычнага багажу, вялікае значэньне маюць нашы інтэрнаты і ў сэнсе заняткаў і асабліва ў сэнсе спакойнага адпачынку.

Як у тых, так і ў другіх адносінах нашы інтэрнаты зусім не прыстасаваны (вялікія, мала, сьвету, няма абсталяваньня). Але гэта яшчэ палова бяды. Горш абстаяць справы, калі студэнты ператвараюць інтэрнат у дыскусійны клюб ці ў прыстанішча бязьдзельнікаў. Прыкладам такога інтэрнату можа служыць інтэрнат па Савецкай 14, пак. 7-6. Зайдзі, і ты пачуеш неперасьціхаючую музыку гітары, пачуеш дыспут аб будучыне студэнтаў, рамансы на розныя тэмы, балет і ўсё, што табе ўздумаецца. І гэта з 8-мі гадзін раніцы і да 12 вечара. Як быццам няма чым займацца. Няма газэт, няма кніг „Не займацца, не адпачываць самім і не даваць другім“. Такі дэвіз нашых інтэрнатаў.

Мы пытаем, дзе-ж нашы экамом і культкамісіі Выканбюро і і Прафкому, якія павінны сачыць за бытам студэнцтва ў інтэрнаце. Трэба ўзяць пад рашучы абстрэл самакрытыкі скарыстаньне часу студэнтамі ў нашых інтэрнатах. Трэба ператварыць інтэрнаты ў кузьні калектыўнай працы і адпачынку.

Студэнтка.

Адказны Рэдактар—РЭДКАЛЕ[ГІЯ]

Друкарня БАН. Заказ № 2884. У ліку 3000 экз. Галоўлітбел 383